

Андрій Курков

**ОСТАННЯ
ЛЮБОВ
ПРЕЗИДЕНТА**

Харків
«Фоліо»
2018

1

Київ. Травень 1975 року. Неділя. Ніч.

У повітрі — суміш запахів квітучих акацій і каштанів. Мені чотирнадцять років. Я повертаюся пішки з легкої п'янки, з центру. Іду по зовсім безлюдній дорозі. Вулиця Туполева. Ліворуч — авіазавод, праворуч — паркан овочевої фабрики. За парканом — легка заграва штучного розсіяного світла: в теплицях не дають спати раннім огіркам і помідорам. Здалеку чути кроки людини. І мої кроки теж. Я підлаштовую свій ритм під ритм чужих кроків. Я йду крок у крок із кимось тим, хто йде мені назустріч. Потім бачу його. Він іде по іншій стороні дороги — ми дотримуємося традиції правостороннього руху (хоча я ще не знаю, що існує лівосторонній). «Звідки ти йдеш?» — кричу я своєму, схоже, ровеснику. «З Блюхера на Святошин!» — відповідає він. «А я з Саксаганського на Туполева!» Потім ми кричимо один одному: «Удачі!» І минаємо один одного. Відстань між нами починає збільшуватись. Я збився з ритму його кроків, поступово його кроки затихли, як затих у моєму тілі недавно випитий портвейн. Праворуч з'явився наш місцевий «чи-то-парк-чи-то-сад», за яким починаються шахові ряди «хрущовок». Перший ряд — це «шістнадцяті» будинки, я живу в другому будинку другого ряду. Вісімнадцять-А. На п'ятому поверсі. У мене в кишені ключ, яким я мушу дуже тихо відімкнути двері.

Але, вже звернувши на подвір'я, я бачу, що у нас на кухні горить світло. Мене чекають... Буде десять хвилин скандалу. Потім усе затихне. І настане понеділок.

2

Київ. Травень 2015 року. Понеділок.

Веснянки з'явилися на моєму тілі абсолютно несподівано. Через місяць після операції. Спочатку на грудях, потім піднялися до плечей і вкрили передпліччя. Поступово вони оббрижили все моє тіло, навіть тильні сторони долонь і пальці. Дерматолог тільки знизав плечима. Сказав, що на лишай це не схоже. Скоріше за все, сказав, це пов'язано з генетикою.

— Пане президенте, у вас у роду були веснянкуваті? — запитав він.

— У нас у роду були інсульти, інфаркти й рак молочної залози, — сказав я. — Не було близнюків і туберкульозу. Про ластовиння не знаю.

Проте я переглянув усі сімейні фотографії, що лежали в двох старих шкіряних портфелях на антресолях. Смак антресольного пилу досі відчувається у мене на язичі. А на чорно-білих знімках я не побачив жодного явно веснянкуватого обличчя. Зате оживив у своїй пам'яті обличчя сестер, братів, дядьків і тіток.

Професор-онколог, якого мені викликали наступного дня, відкинув ідею раку шкіри.

— Рак — явище осередкове, а ви вкриті ластовинням з ніг до голови. Не турбуйтеся. Ви ж бачите, як змінюється клімат. Глобальне потепління... Тут можуть бути десятки причин, але шкіра у вас — здорова. А що це за шрам? Операція на серці?

Шрам став моїм слабким місцем. Відразу після операції. Коли я його уважно розглядав у дзеркалі, то помітив, що саме лінія шраму була епіцентром моїх веснянок. Власне, лінія була однією суцільною витягнутою тонкою веснянкою. Хоча це і звучить дивно, адже веснянка — це точка, а точка витягнутою бути не може.

3

Київ. Березень 2015 року.

Я прокинувся після операції рано-вранці. У двокімнатній палаті-люкс ліжко стояло просто під широким вікном, яке виходить на схід. Я розплющив очі й тут же заплющив їх. І почув спів птахів. Не нинішній, а немов із минулого. Раніше птахи співали по-іншому. Задержуватіше, чи що. Знаєте різницю між звучанням компакт-диска і платівки на 78 обертів, подряпаної й залитої чаєм або пивом? Платівка звучить «брудно», але правдивіше. Ось і птахи раніше співали правдивіше, а тепер я їм не вірив. Як не вірив телевізору, який повідомляв, що я просто застудився і тому мій візит до Малайзії перенесено на червень.

— Птахи погано співають, — сказав я помічникові, який чергував на стільці біля дверей.

Його рука потягнулася до тумбочки з телефоном. Але тут він іще разок з острахом озирнувся на мене. Кивнув і вийшов. Через п'ять хвилин я почув за вікном тиху метушню. Помічник повернувся і попросив потерпіти ще хвилин десять.

Через десять хвилин метушня дійсно припинилась, а ще через кілька хвилин заспівали птахи. І заспівали вони дійсно добре. Радісніше й оптимістичніше.

Утім, мені це було вже не важливо. Я поцікавивсь у помічника: як їм удалося поліпшити спів птахів. «Поставили під вашим вікном три годівниці з вітамінізованим кормом».

Цей ранок під вікном, який виходить на східну сторону, один в один повторив інший ранок — 1965 року, коли я так само заплющив очі. І птахи тепер за вікном співали так само радісно. Тоді я прокинувся чотирирічною дитиною, а тепер мені п'ятдесят чотири. Я капітально відремонтований кращими хірургами. За дверима моєї палати чергує охорона. Мої лікарі пишуть звіти про стан мого здоров'я. Мої помічники користуються моєю відсутністю, щоб пропхати своїх друзів ближче до бюджетних грошей. Але мені не хочеться про це думати. Я прокручую в пам'яті спів птахів 1965-го і порівнюю з тими трелями, які можна почути за вікном зараз. Веснянки ще попереду. Груді стягнуто і немов затиснуто в лещатах. Шов мусить зростись. У нього немає іншого виходу.

4

Київ. Березень 2015 року.

— Ну як самопочуття, хворий? — Головний лікар нахилиється над моїм обличчям, і я з подивом бачу на нагрудній кишені його білосніжного халата вручну вишитий блакитний тризуб.

Головлікарю не більше п'ятдесяти, але густе сиве волосся, зачесане хвилиною набік, надає його вигляду патріаршої величі.

— Ось візьміть, будь ласка. — Він витягає з кишені халата цукерку «FerreroRocher» і простягає мені.

Я заглядаю йому за спину — нікого немає. Дивний жест!

— А з якого дива ви пропонуєте мені це? — питаю я сталевим голосом.

— Це всім. — Він робить півкроку назад. — На цьому поверсі при обході кожному належить по цукерці. — І він, щоб підтвердити правоту своїх слів, дістає з іншої кишені халата пригорщу круглих цукерок. Відразу ховає їх назад. — Усе це входить у вартість курсу лікування... Чи, може, ви питаєте, чому не вітчизняні цукерки?

— Ні. — Я вже заспокоївся і простягаю руку, щоб отримати належне. — Давайте!

— Якщо ви не проти, ми можемо вам дозволити приймати відвідувачів. Починаючи з сьогоднішнього вечора. Але не більше двох годин на день.

— Може, ще рано? — з легкою надією запитую я.

— По правді кажучи, рано, але ваш глава адміністрації мені погрожує. Якщо можете, скажіть йому самі!

Я зітхнув.

— Гарзд, будемо приймати. — Я обертаюся до помічника. — Список відвідувачів уже в тебе?

Він киває.

5

Київ. Травень 1977 року.

Найдивнішим подарунком на моє шістнадцятиліття виявився вугровидавлювач. Його принесла Жанна. Насправді в манікюрному наборі, привезеному її батьком із Сирії, лежали два такі видавлювачі: для великих вугрів і для дрібних. Для великих вона залишила собі. Пізніше вона показувала мені цей набір — десяток хромованих інструментиків із перламутровими ручками. Для видалення бруду, що забився під нігті, для віджимання і м'якого обрізання задирок та інше. А ось призна-

чення двох інструментів, схожих на мініатюрні ложечки з акуратною дірочкою посередині, вона спочатку зрозуміти не змогла. Але інструкція арабською супроводжувалася малюнками. І все миттєво стало їй ясно. У неї були великі вугри на лобі, а у мене маленькі на носі. На носі я їй випробував її подарунок. За столом якраз пили за моє здоров'я, а я, зачинившись у ванній кімнаті, ніс до носа зі своїм дзеркальним відображенням, підносив видавлювач дірочкою до чергового вугра і вдавлював маленьку ложечку в ніс. Білий довгий вугор негайно проходив крізь акуратну дірочку, немов нитка крізь вушко голки, і скручувався маленьким вужем. Я піднімав ложечку вбік і підносив чергового переможеного ворога до очей, після чого витирав його з ложечки шматочком туалетного паперу.

Коли я повернувся до столу, ніс у мене був червоніший морквини. Настрій дорівнював випитій пляшці червоного шампанського. І найтепліші погляди я дарував цього вечора Жанні. А коли мої батьки демонстративно пішли в кіно, ми погасили світло, ввімкнули магнітофон і оголосили білий танець. Звичайно, мене запросила Жанна. І з цього почалися наші романтичні зустрічі. До речі, вугри на її лобі незабаром пропали. А я вийшов із віку статевого дозрівання. Простіше кажучи, дозрів.

6

Київ. Березень 2015 року.

Першим відвідувачем, прийнятим мною в палаті-люкс, виявився віце-прем'єр із гуманітарних питань. За півгодини до його появи в палату принесли два шкіряні крісла. Моє «розумне» ліжко підкрутили так, що я міг у ньому напівсидіти. До